

Børnehusets læreplan 2018-2019

Indholdsfortegnelse

1. Hvem er vi ??	3
2. Pædagogisk grundlag	3
• Børnesyn	3
• Værdigrundlag	4
• Legen	5
• Læring	5
• Børnemiljø	5
• Forældresamarbejde	6
• Sammenhæng med 0.klasse	6
3. Læreplanstemaerne	7
• Alsidig personlig udvikling	7
• Social udvikling	9
• Kommunikation og sprog	11
• Krop, sanser og bevægelse	13
• Natur, udeliv og science	15
• Kultur, æstetik og fællesskab	17
4. Arbejdet med børn i udsatte positioner	19
• Alsidig personlig udvikling	19
• Social udvikling	19
• Kommunikation og sprog	19
• Krop, sanser og bevægelse	20
• Natur, udeliv og science	20
• Kultur, æstetik og fællesskab	20
5. Dokumentation	21
6. Evaluering	21

1. Hvem er vi ??

Børnehaven Det ny Børnehus (Børnehuset) blev i 2012 etableret og godkendt som privat børnehave med børn i alderen 2,10 - 6 år. Børnehuset er en afdeling af Sdr. Jernløse Lilleskole, og fungerer med samme bestyrelse. Huset er inddelt i 2 stuer, Nissestuen og Troldestuen og vi er normeret til max. 50 børn.

Vores fysiske placering midt i mellem skolens 3 bygninger, gør at vores særkende bl.a. er, at vi intet hegn har rundt om vores store grund, samt at børnehavebørnene hver dag deler legeplads og skolegård med skolebørnene fra mellemtrinnet.

Dette giver en helt unik mulighed for, at børnene kan lege med andre børn på tværs af alder, og skaber en god forudsætning for et tæt samarbejde med skolen.

Vi har mulighed for at gå ture i nærmiljøet, hvor der er skov, marker og store græsarealer til rådighed. Vi har desuden "Idasletten", hvor der foruden Regstrup å, også er en bålhytte, mangfoldig beplantning, samt en mindre sø.

På legepladsen har vi diverse legeredskaber, legehuse, en bålplads, varieret terræn med klatretræer samt god mulighed for brugen af cykler og mooncars.

Vi vægter derfor udelivet højt i hverdagen, da vores adgang til mange naturoplevelser, ligger lige uden for døren.

Vi har hønsehøns og køkkenhave som del af "fra jord til bord" tanken, og tænker og handler miljøbevidst i hverdagen, hvor det er muligt.

Vores struktur i hverdagen er ud fra tanken om "åben plan", ofte med tid til børn og medarbejderes spontanitet og fordybelse.

Strukturen betyder at medarbejdernes kompetencer og faglighed sættes på spil på en måde, hvor det at være observerende, opmuntrende, kreativ og konfliktløsende er en stor del af det pædagogiske arbejde. Vores kompetencer spænder bredt i personalegruppen, således at alle læreplanens temaer kan arbejdes med på mange forskellige måder. Vi har desuden en sprogansvarlig medarbejder.

2. Pædagogisk grundlag

Børnesyn

Vi ser børn som unikke og aktive individer, der både udvikles i relationer med andre samt gennem egne opnåede erfaringer. Det betyder at børnene løbende skal opleve at have retten til at være en del af et fællesskab og samtidig opleve en høj grad af medbestemmelse. De skal have stor indflydelse på egen situation, igennem valgfrihed og mulighed for tid uden overvågning, samtidig med at udvikle forståelsen for "frihed under ansvar" over tid.

Vi betragter forskellighed som en styrke og anerkender hermed, at børn har forskellige evner og anlæg for at udvikle sig.

Alle børn skal have ret til lige muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger, hvilket kræver at ethvert barn samt forælder, skal respekteres og behandles individuelt, for i praksis at behandles lige. Vi anser forældrene som de vigtigste voksne i børnenes liv, der derfor er hovedansvarlige for børnenes liv, udvikling og opvækst.

Værdigrundlag

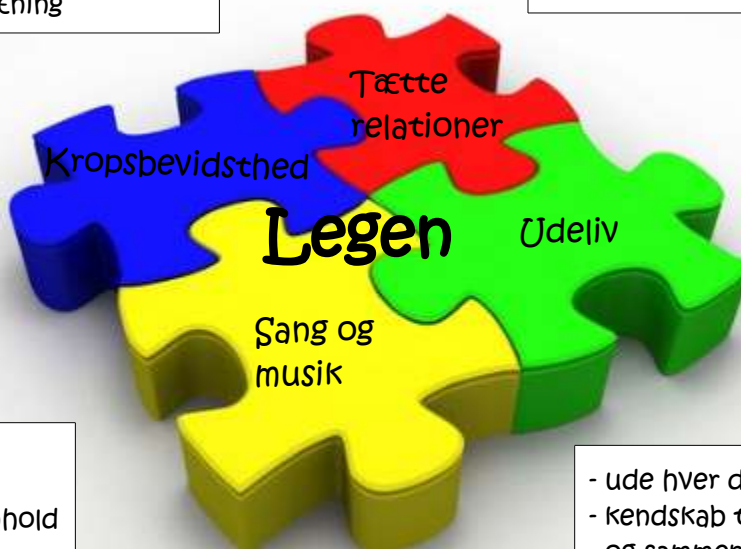
Vores værdisætning:

I Børnehuset arbejder vi pædagogisk bevidst med overordnet fokus på, at børnene dagligt oplever at bevæge sig i trygge og udviklende relationer og rammer. Vi er meget opmærksomme på vigtigheden af børns leg, samt tid og rum til fantasi og fordybelse. Børnene skal gennem imødekommenhed, opmuntring og støtte, opleve glæden ved fællesskabet, samt styrken i at være et selvstændigt individ i fællesskabet. Dette gør vi ud fra missionen om dannelse af "det hele menneske".

Legende børn = glade børn i trivsel. Børn der trives er mere parate til læring og udvikling. Med begrebet "børns egen leg" som overordnet faktor, har vi 4 følgende værdier, der tilsammen danner grundlag for vores pædagogiske praksis.

- motorisk og sansemotorisk udvikling
- kendskab og bevidsthed om egen krop og formåen
- klare signaler via. kropssprog, tale og mimik
- opmuntring til bevægelse
- opmærksomhedstræning

- nærværende og imødekommende voksne
- den gode tone
- "hænder nok"
- rart og trygt miljø
- omsorg for hinanden
- "Fri for mobberi"
- plads til individet i fællesskabet

- sang og musik i hverdagen
- glæde og sammenhold
- "ugens sang"
- rytmeforståelse og instrumentkendskab
- sproglig udvikling

- ude hver dag
- kendskab til naturens gang og sammenhæng
- klatretræer
- "naturens dag", "kriblekrable uge" og spirerforsøg
- ugentlig båldag
- affaldssortering
- "fra jord til bord"
- hønseliv og akvariefisk
- har Friluftsrådets Spirerflag

Vi følger desuden vores årshjul, der gør at vi hver måned har et overordnet emne vi fordyber os i sammen med børnene, på mange forskellige måder. Det er fx former og farver, videnskab, min familie og matematiske begreber. Dette er med til at vi opfylder arbejdet med de 6 læreplanstemaer.

Legen

I Børnehuset prioriterer vi børnenes egen leg meget højt. Legen definerer vi som en proces, der indeholder kimen til børnenes identitetsdannelse. I legen erfarer børnene noget om det at være i et fællesskab. De kommunikerer, får idéer, afprøver grænser og finder fælles løsninger. Herved udvikles børnenes kreativitet, sociale og kommunikative kompetencer. Barnet former sin egen personlighed med sin aktive handling, i relationerne til andre børn og voksne.

Derfor giver vi ofte børnene mulighed for, at vælge legen til - frem for at deltage i en given aktivitet. Dette gør at store dele af dagen, giver børnene tid til at bruge deres fantasi og fordybe sig i de lege de er optaget af.

Når børnene får rig mulighed for "egen tid", kræver det en understøttende pædagogik ved at vi hele tiden er observerende og hjælper de børn der fx enten har konflikter indbyrdes, eller de børn som har svært ved at danne gode relationer og indgå i lege på en hensigtsmæssig måde.

Som personale kan vi desuden sørge for at en igangværende leg får en målrettet drejning, således at legens indhold udvikler børnene i en bestemt retning, fx når vi giver indput til deres lege og hjælper med at bygge hulen, laver en kikkert eller andet der passer ind og på denne måde, med alternativer, er med til at udvikle børnenes fantasi og udfoldelsesmuligheder.

Læring

Med begrebet **udvikling** mener vi, at barnet udvikler værdier, holdninger og følelser.

Begrebet **læring** mener vi dækker over, at barnet tilegner sig færdigheder, i form af viden og handling (aktiv deltagelse).

Børns læring er meget handlingspræget og sanselig. De lærer af de konsekvenser deres handlinger har.

"Læring begynder ikke med den genstand, tekst eller situation, der skal læres om, eller den færdighed der skal stimuleres. Læring begynder med den stemning og den stemthed, der er i situationen. Et sådant værdiforhold kan ikke forklares – det skal opleves og begribes". Keld Fredens

Børnemiljø

Vi skal sørge for at skabe rum der fremmer alle børns trivsel, sundhed, læring og udvikling, både fysisk, psykisk og æstetisk.

Fysisk:

Vi skal tænke på at indretningen både ude og inde, er så fleksibel som muligt

- mindre rum i rummet - der giver mulighed for fordybelse
- rum der giver mulighed for inspiration til forskellige lege
- rum for plads til de mere fysiske lege
- anvende inventar/lyssætning der kan sænke støjniveauet

Psykisk:

Vi har som voksne ansvaret for, at skabe en god og tryk stemning, indeholdende at:

- vi viser i vores adfærd, at barnet kan regne med os – vi bliver en naturlig og troværdig autoritet
- vi er opmærksomme på det tonefald vi anvender når vi taler med/til børnene
- børnene får mulighed for individuel støtte og handlevejledning – for at skabe positive samværs mønstre
- børnene skal opleve at deres undren imødekommes – respekt for barnets tempo og initiativ

- udviklingen af børnenes tillid, kreativitet, medbestemmelse og evne til at være social prioriteres højt i det pædagogiske arbejde – forudsætninger for trivsel
- børnene skal opleve at de hører til og gør en forskel
- børnene skal nå at opleve, at de har mindst én ven i børnehaven

Æstetisk:

Vi skal tænke på, hvordan indretningen, stemningen og udsmykningen i vores hus, påvirker og stimulerer børnenes sanser – så de:

- føler at det er et rart sted at være
- oplever børnehaven som udfordrende, spændende og motiverende
- bliver inspireret til oplevelser og handling

Vi vil hvert fjerde år lave en børnemiljøvurdering, ud fra materialet fra DCUM (Dansk Center for Undervisningsmiljø) Vurderingen skal danne grundlag for en evaluering, set i et børneperspektiv, der efterfølgende skal bruges til at blive klog på, om der er noget vi skal arbejde mere fokuseret på, eller fx ændre omkring den fysiske indretning.

Forældresamarbejde

I Børnehuset har vi et forældreråd. Forældrerådet sørger for afholdelsen af sociale arrangementer gennem året, kontakten til fotograf, evt. deltagelse i ansættelsessamtaler, samt hjælper til med praktiske opgaver ved sommerfesten.

Forældrerådet er valgt af børnehavens forældregruppe ved forårets forældremøde. Et medlem af forældrerådet har mulighed for at deltage i skolebestyrelsesmøderne (uden stemmeret), for at styrke sammenhængen og kommunikationen ml. børnehaven og skolebestyrelsen.

Forældrerådet orienteres om vores arbejde med læreplanen på møder, og får den til gennemlæsning hvert andet år, i forbindelse med at den skal revideres. Her har de mulighed for, at komme med kommentarer til de mål vi har sat, samt komme med idéer og ønsker til, hvilke aktiviteter de evt. kunne tænke sig blive gjort anderledes eller sat i gang.

Sammenhæng med 0.klasse

Fra februar til juni arbejder vi med projekt "skolegruppe". Det foregår en gang om ugen i formiddagstimerne. Her arbejdes mere koncentreret med skoleparathed, hvilket bl.a. indebærer at der trænes *øget selvhjulpenhed, venten på tur, fastholdelse af koncentrationen om en given opgave og få denne gjort færdig, regellege, holde rigtigt på en blyant og skrive sit navn, samt vide de mest basale ting om sig selv og sin familie.*

Vi samarbejder desuden i slutningen af forløbet med en medarbejder fra Lilleskolens SFO, der gennem besøg og deltagelse i skolegruppen, skaber et begyndende kendskab til børnene og omvendt.

Vi besøger også SFO flere gange, så børnene bliver fortrolige med lokalerne.

Vi samarbejder med kommunens andre skoler på den måde, at har vi børn der skal gå dér, tager en medarbejder og de pågældende børn på besøg, en af de gange vi bliver inviteret til.

Der er desuden overleveringsmøde med alle børnenes skoler. Her deltager en medarbejder fra skolegruppen samt en repræsentant fra skolen. Forældrene er altid orienteret herom på forhånd, så de ved hvad vi fra børnehavens side finder vigtigt, at skolen får at vide om barnets situation. Ligeledes kan det forældrene finder vigtigt blive fortalt, og der er også mulighed for at forældrene kan deltage.

Dette skal ses som udtryk for, at alle ønsker en så god skolestart for barnet som muligt.

3. Læreplanstemaerne

Alsidig personlig udvikling

Vi prioriterer at være nærværende og imødekommende voksne, så **alle** børn og deres familier kan regne med at blive mødt med respekt, venlighed og interesse. Vi opnår dette gennem vores gode tone blandet med humor, der sammen med "hænder nok" i hverdagen – skaber en god forudsætning for, at Børnehuset er et rart og trygt miljø at være i, hvor alles trivsel er i fokus, idet trivsel er forudsætningen for bedst mulig læring og udvikling.

Læringsmiljø:

Vi vægter højt at sætte rammen for et miljø der er lydhør og medlevende, ved at vi har fokus på den daglige individuelle kontakt med både barnet og dets forældre. Dette gøres bl.a. ved at vores morgenstund prioriteres med god tid til at spise i, samt dæmpet belysning og hygge ved bordet. Mulighed for at få hjælp til afskeden ved "vinkevinduet", da personalet først fordeler sig i huset kl. 8.00. Leg foregår på begge stuer helt fra åbningstiden, så børnene kan fordele sig rundt i huset for at skabe en rolig morgen omkring morgenmaden/afskeden.

Er der oplevelser fra fritiden vi ved er sket, spørger vi ind til dette, så barnet oplever at vi også er interesseret i deres liv uden for børnehaven.

Under vores daglige samling forsøger vi så vidt muligt at alle børn bliver set/hørt. Dette kan være enten ved at få ordet, at vise noget frem til de andre, at samle ting ind/dele ting ud der skal bruges, at være i midten når vi synger, eller blot at være en del af fællesskabet omkring det vi taler om.

Vi arbejder løbende på at give mulighed for "hjælperollen", der kan skabe status. Fx når de ældste børn opfordres til at hjælpe de yngre, eller når et barn hjælper til med nogle af de daglige rutiner, såsom dække rullebord, skære frugt, eller hente noget for nogen.

I hverdagen under vores fælles oprydning inden samling og frokost, opfordrer vi børnene til at hjælpe hinanden, også selv om de ikke har leget med legetøjet. I vores temauge "gør en god gerning", sætter vi ligeledes fokus på at gøre noget godt for andre, og gør opmærksom på forskellen mellem alm. god pli og så at gøre noget godt for andre, **uden** at være blevet bedt om det.

Ved fødselsdage, vælger barnet selv de to børn det vil sidde ved siden af ved bordet. Barnet sidder for bordenden, og vi sørger for at der er fokus på barnet mht. hvor mange år det bliver, hvilken sang der skal synges, og sørger for at det er rart for alle at deltage i fødselsdagen. Børnene opfordres til at sige "tak for kage/boller" til fødselsdagsbarnet, så fødselsdagen afsluttes tydeligt.

På vores årlige koloni får barnet bl.a. opbygget erfaring med at sove ude, og vi oplever at det er første gang for mange af børnene at skulle prøve det, hvorfor de i høj grad anerkendes og roses for den succes det bagefter blev for dem at kunne klare.

I hverdagen opstår der konfliktsituationer store som små, med enten de andre børn eller personalet. Her hjælper vi barnet med at få sat ord på både hensigter og handling, således at barnet selv samt de andre implicerede børn, opnår forståelse for hvorfor konflikten opstod og hvordan den kan løses nu og måske også næste gang. Dette er med til at opbygge barnets selvopfattelse og empati.

Vi er opmærksomme på, at hver gang vi gør noget for børnene de selv kan, bremser vi deres udvikling.

Alsidig personlig udvikling

Mål:

- at børnene føler sig værdifulde og værdsat for den person de er (selvværd)
- at børnene lærer at udtrykke deres egne behov og følelser
- at børnene finder trygheden i at gøre deres egne erfaringer og udforske egen formåen (selvtillid)
- at børnene oplever medbestemmelse og medansvar
- at børnene lærer at blive selvhjulpne og selvstændige
- at børnene opnår en vis livsduelighed og bliver styrket i at tackle modgang
- at børnene bliver klar til at begynde i skole

Vi når målet ved:

- at barnet oplever følelsen af at blive set, hørt og forstået
- at børnene lærer at sætte ord på egne følelser og handlinger
- at børnene præsenteres/udsættes for tilpas udfordring
- at børnene behandles forskelligt for at få lige muligheder
- at inddrage børnene i demokratiske beslutninger
- at børnene opnår forståelse for konsekvensen af de beslutninger de tager
- at tage på koloni
- at hjælpe børnene med at opbygge troen på sig selv (succes trods modgang)
- at opøve behovsudsættelse, så børnene kan holde ud at få et nej

Vi gør det i hverdagen når:

- vi udviser interesse for barnet, nævner dets navn og møder det hvor det er følelsesmæssigt, når det træder ind ad døren. Fx når vi siger godmorgen (og farvel), lytter til hvad barnet vil fortælle og hjælper til ved afsked med forældrene
- vi giver tid til at følge op på de oplevelser børnene har i fritiden, ved at spørge interesseret ind til disse
- vi fremhæver det positive hos det enkelte barn, både overfor barnets selv, men også i andre børns eller deres forældres påhør, fx når vi fortæller forældrene om en god oplevelse deres barn har haft, eller om noget det har lært at mestre
- vi respekterer barnets følelser og handlinger, ved fx at give tid til at barnet får sat egne ord på dette efter en konflikt, efter en svær afsked, eller når det glæder sig til noget bestemt. Vi er desuden opmærksomme på selv at benævne barnets initiativer og handlinger, og hjælper barnet med at sætte ord på dets følelser, hvis det er lidt svært
- vi tilpasser vores krav til det enkelte barns udvikling, og er opmærksomme på at udfordre lidt, så barnet løbende er i udvikling
- vi støtter børnene i til dels at blive uafhængige af voksenhjælp, og i at omsætte deres følelsesmæssige erfaringer til hensigtsmæssig adfærd
- vi sørger for at børnene har hver sin mappe med spor fra deres tid i børnehaven
- vi tager på koloni, hvor barnet bl.a. øver sig i at være hjemmefra i 3 dage
- vi arbejder målrettet med førskolegruppen i foråret frem mod skolestart, hvorunder vi forventer at børnene øver sig og gør en indsats for, at både de selv og resten af gruppen får gode betingelser for at "være den bedste udgave af sig selv". Dette indebærer bl.a. at kunne vente på tur og acceptere at man er en del af et fællesskab, hvor alle bidrager for at få det bedst mulige udbytte.

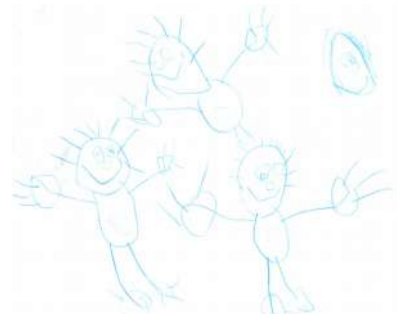
Social udvikling

Sociale kompetencer udvikles, når barnet oplever sig selv som betydningsfuld for fællesskabet. Det handler om at kunne indgå positivt med andre i venskaber og fællesskaber. Om at leve sig ind i andres følelser og tanker og at kunne knytte sig til andre. Især under leg sker dette. Børnene skal lære, at der i fællesskaber er plads til at give udtryk for, hvad de selv gerne vil og har lyst til, men også lære at forstå, at andre har behov.

Vi vægter derfor højt at børnene lærer de sociale spilleregler at kende, fx også at lade være med at afbryde en samtale, hvilket bl.a. er en af forudsætningerne for at lære at have respekt for andre.

Desuden at forskellighed er en styrke, så de ikke udsættes for mobning eller udelukkelse af fællesskabet.

Læringsmiljø:

Vi søger indretningsmæssigt at skabe "rum i rummet", så børnene får mulighed for at lege i mindre grupper. Vi sørger for løbende at variere vores udbud af legetøj, og har meget stående i børnehøjde, så børnene selv kan nå det de skal bruge. Vi arbejder med "åbent plan", dvs. lader stuerne være åbne, så børnene kan anvende hele huset (og legepladsen) i deres lege, og giver dem stor mulighed for hver dag, at kunne prioritere og fordybe sig i deres egne lege. Derfor har vi valgt at have forskelligt legetøj på hver stue. På legepladsen har børnene en unik mulighed for, at lege med de ældre børn fra mellemtrinnet på skolen.

Vi vægter materialet "Fri for mobberi" højt i vores arbejde med børnenes sociale kompetencer, hvor der er fokus på omsorgen for hinanden, samtidig med at det enkelte barn kan opleve, at der er plads til individet i fællesskabet. Under samling er vi bevidste på at sørge for, at der skabes et trygt miljø så alle børn i løbet af deres tid i børnehaven, tør stå frem foran resten af gruppen og fx fortælle om deres weekend med Bamseven, med viden om at de andre børn lytter og undlader at anvende negative kommentarer.

I forbindelse med børnenes egen leg, arbejder vi pædagogisk bevidst ud fra princippet om at børnene ikke må holde nogen ude fra legen. Her sørger vi for at børnene får hjælp til, dels at spørge om at komme ind i legen, og dels at hjælpe med hvordan legen kan udvikle sig med flere deltagere.

Vi sørger for at børnene inddrages i hverdagens rutiner, fordi de møder voksne der opfordrer og/eller guider børnene i disse sammenhænge. Efterfølgende sørger vi for at børnene får en oplevelse af, at det er rart at hjælpe hinanden, samt at blive hjulpet, når vi roser børnenes handlinger. I perioder har vi samarbejde med elever fra mellemtrinnet om at komme for at hjælpe børnene med overtøjet. Vi har små kander til drikkevand, så børnene kan hjælpe hinanden med at hælde op i kopperne under frokost og i garderoben forsøger vi at give børnene god plads til at få sit tøj på, så de undgår at få skubbet til hinanden, ved at sende få børn i garderoben samtidig. Ved eftermiddagsmåltidet står børnene i kø for at få frugt og brød, hvilket kræver at børnene er omsorgsfulde ved hinanden for at dette kan fungere godt.

Social udvikling

Mål:

- at børnene stoler på de voksne, og respekteres for de personer de er (tillid)
- at børnene oplever ligeværdige sociale fællesskaber, og inkluderes heri
- at børnene støttes i at danne venskaber, og skal opleve at have min. én ven i børnehaven
- at børnene lærer at udvise empati og aflæse andres signaler
- at børnene lærer at vente på tur og udvise tålmodighed
- at børnene oplever en tryk og tillidsfuld hverdag, uden drillerier og mobning
- at børnene rummer hinanden i legen
- at børnene lærer at forstå spillereglerne for at indgå i demokratiske beslutningsprocesser
- at børnene oplever glæden ved at samarbejde, og lærer at skiftes til at bestemme i legen

Vi når målet ved:

- at vi er troværdige voksne, der udviser respekt for hinanden, og gradvist forventer det samme af børnene
- at vi inddrager og opfordrer børnene til at være aktive deltagere i fællesskabet
- at vi giver børnene redskaber til at finde og være en god ven
- at vi vægter tid og rum til børnenes egne lege højt (i forskellige grupper og på tværs af stuerne)
- at vi lærer børnene at give udtryk for egne behov, men også at lytte til andre og respektere deres behov
- at vi opfordrer børnene til at hjælpe og tage hensyn til hinanden
- at vi italesætter for det enkelte barn, hvornår det er hans/hendes tur ved utålmodighed
- at vi lærer børnene at acceptere forskelligheder og at noget gælder for nogen og ikke andre
- at vi er meget opmærksomme på om alle børn trives, og leger med andre børn
- at vi guider børnene til at komme ind i lege og ikke holde nogen udenfor
- at vi opmuntrer og støtter børnene i at komme frem med deres synspunkter
- at vi lærer børnene, at kunne tilsidesætte egne behov og opdage, at andre børn også kan have en god idé

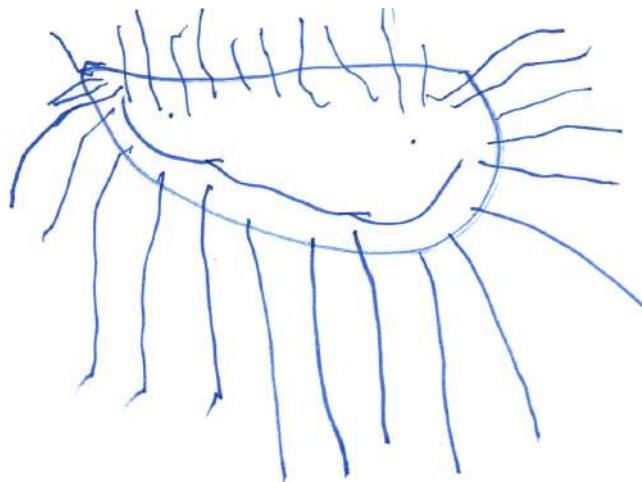
Vi gør det i hverdagen når:

- vi fx følger op på aftaler med børnene og værner om den gode tone i huset, når vi altid taler pænt til og om hinanden, og kræver det af børnene også
- vi f.eks. kræver at børnene deltager under dagens samling, fællessang og div. aktiviteter på stuerne
- vi guider børnene i legen når vi bl.a. selv deltager i lege, opfordrer til en fælles opgaveløsning, hvor børnene kan få "øje" på hinanden, eller taler med dem under samling om "hvordan er man en god ven?"
- vi arbejder fokuseret med mobbematerialet fra Red Barnet, bl.a. med respekt for hinanden og omgivelserne
- vi har "legen" som vores overordnede værdi og afsætter rig mulighed for børnene til, hver dag at kunne fordybe sig og opnå ro til deres egne lege
- vi fx lærer børnene at danne en kø ved eftermiddagsmaden, og generelt ofte italesætter for børnene hvornår det bliver deres tur i forskellige sammenhæng
- vi fx bruger megen tid på at mediere ved konflikter, så begge børn får lov til at fortælle om deres oplevelse af det skete og får hjælp til at opnå forståelse for det andet barns udsagn, så legen evt. kan fortsætte
- vi opfordrer de ældste børn til at hjælpe de yngste, fx ved påklædning eller når skolebørnene kommer i børnehaven for at hjælpe i garderoben
- vi fx tilgodeser en social relation gennem en særaftale med enkelte børn om, at lege uforstyrret et bestemt sted
- vi guider børnene i hverdagen under deres egen frie leg, når vi fx hjælper dem med at spørge "hvad kan han være i legen???", eller
- vi positivt italesætter særligt gældende forhold for enkelte børn overfor de andre, eller italesætter at barnet er ved at lære, hvordan det er man skal gøre/hvad man må eller ikke må
- børnene kan lege på tværs af aldersgrupper, da legepladsen også er skolegård
- vi fx under samling lader børnene få ordet på skift, og opfordrer de andre børn til at kigge hen på barnet der taler og lytte efter hvad der bliver sagt og fx synge med på sange som en anden har valgt
- vi italesætter for et barn at det skal lytte til og tage positivt imod et andet barns forslag

Kommunikation og sprog

Vores kultur i Børnehuset er præget af sang og musik i hverdagen. Foruden at styrke børnenes sproglige udvikling, ser vi at sang og musik er med til at skabe glæde og sammenhold. Når vi holder samling på stuerne, indgår "ugens sang", så børnene både synger kendte sange, men også løbende lærer nogle nye. I vores daglige kontakt med børnene er vi meget bevidste om at anvende forskellige kommunikative strategier, fx tydeliggørelse af turtagning, der er forudsætningen for at kunne indgå i en længerevarende dialog.

Læringsmiljø:

Vi vægter højt at sørge for en god tone og stemning i hele huset, så der skabes mulighed for "rolige omgivelser" til dialogen, barn-barn samt barn-voksen, uden man behøver at råbe til hinanden for at blive hørt. Vi er generelt opmærksomme på at stille åbne og cirkulære spørgsmål i dialogen med børnene.

Rundt i huset har vi bl.a. bogstaver, tal og symboler som udsmykning. Vi har bøger og tegneunderlag med tal og bogstaver liggende i børnehøjde. Ofte læses/kigges i bøger sammen med en mindre børnegruppe, hvor vi om muligt prioriterer samtalen omkring det læste/billederne i bogen.

Vi er opmærksomme på at spille spil, både uopfordret og målrettet, samt efter ønske fra børnene.

Under frokosten spiser vi ved små borde med 6-8 børn og en voksen, hvorunder samtalen prioriteres så alle får ordet på skift. I perioder har vi højtlesning under frokosten, i bøger med få eller ingen billeder. Her opfordrer vi børnene til selv at danne billeder i tankerne.

I perioder arbejder vi fokuseret med dialogisk læsning ud fra værktøjet "Læse-leg".

Når Bamseven har været med et barn hjemme på weekend, opfordrer og støtter vi barnet i at fortælle de andre børn på stuen om, hvad der er foregået i weekenden under mandagens samling. Her er bl.a. vores arbejde med at skabe trygge rammer for børnene, fundamentet for at de tør stå frem.

Kommunikation og sprog

Mål:

- at børnene udvikler deres ordforråd og sprog alderssvarende og lærer at udtrykke sig verbalt, så de kan bruge sproget til at gøre sig forståelig i samværet med andre
- at børnene løbende øger deres kendskab til begreber
- at børnene lytter og taler pænt til hinanden
- at børnene kan bruge sproget som en del af en konfliktløsning
- at børnene kan ytre sig i både større og mindre grupper
- at børnene udvikler interesse for tegn, symboler, tal og bogstaver og opnår rytmeforståelse

Vi når målet ved:

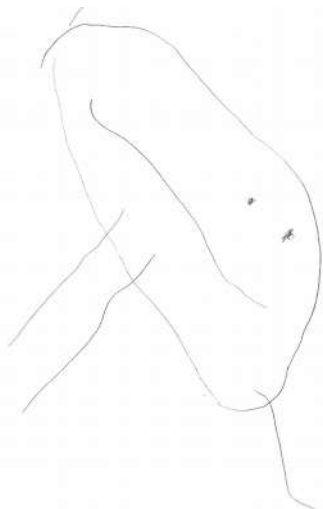
- at vi er tydelige i vores kommunikation med børnene og er gode rollemodeller
- at vi hjælper børnene med at udtrykke sig verbalt og musisk
- at vi lytter til børnene og giver dem tid til, at de kan fortælle om deres oplevelser
- at vi taler med børnene om det der sker
- at vi i perioder arbejder med bestemte emner

Vi gør det i hverdagen når:

- vi hjælper børnene med konkret at "give" dem de ord og begreber de mangler
- vi sørger for at der er samtaler i hverdagen, én til én
- vi sætter ord på egne og børnenes handlinger, og bekræfter den adfærd vi ønsker
- vi holder samling, hvor vi taler efter tur og synger hver dag
- vi læser højt, anvender dialogisk læsning og laver rim og remser
- vi opretholder den gode tone og taler uden brug af bandeord blandt børnene og hinanden
- vi lærer børnene at gøre brug af sproget til konfliktløsning
- vi har rytmik i mindre grupper
- vi spiller spil
- vi taler sammen med børnene under dagligdagens gøremål, fx ved bleskift, toiletbesøg, klargøring af rulleborde og under frokosten

Krop, sanser og bevægelse

Når vi arbejder med børnenes kropsbevidsthed, indebærer det både den motoriske og sansemotoriske udvikling. Vi ønsker at børnene opnår et godt kendskab til- og god bevidsthed omkring deres egen krop og formåen. Børnene bør lære at give klare signaler gennem kropssprog, tale og mimik.

Læringsmiljø:

På vores legeplads tilbydes bl.a. legeredskaber, køretøjer, sandting, samt vores varierede terræn og mange klatretræer. Indenfor opfordres på stuerne til de mere stillesiddende aktiviteter, såsom fx bygge med Lego, bygge lange togbaner, lave perlekæder, modellervoks, klippe/klistre eller ælte dej til brød. Vores soverum og puderum benyttes flittigt til mere fysiske lege.

Under vores daglige samling varieres indholdet bevidst, med både stillesiddende og mere kropslige små aktiviteter.

Børnene stimuleres sanseligt, bl.a. når vi anvender opmærksomhedsstræning og massage i nogle aktiviteter, eller når børnene må løbe rundt på bare tæer udenfor. Vi er generelt bevidste om, verbalt og eksperimenterende, at gøre børnene opmærksomme på bl.a. de dufte, lyde og materialer de er omgivet af og leger med. Desuden følger vi op på de iagttagelser og den undren børnene selv udviser og giver udtryk for i forbindelse hermed.

Vi sørger for i dagligdagen, at sætte fokus på samvær og god tid til at spise ved måltiderne, så lysten til at spise fremmes mest muligt. Vi sørger for at være "gode og sunde" rollemodeller og følger kostpolitikken i forbindelse med egne medbragte madpakker.

Ved arbejdet med "fra jord til bord" undersøger vi efter slagtingen af vores høns, bl.a. hvordan hønsens hjerte og lever ser ud, og taler om hvor stort vores eget hjerte er. Desuden hvad der er godt for kroppen at spise og hvad man bør spare på.

Hver morgen tilbydes morgenmad, og det vægtes højt at der er hyggelig og intim stemning ved morgenbordet. En voksen bliver siddende ved bordet imens morgenmaden står fremme.

Til fødselsdage hvor der deles noget sødt ud, taler vi om, at det er et must at børnene spiser det sunde fra deres madpakke først, så kroppen får noget at arbejde med inden "desserten".

Ved af- og påklædning forsøger vi at skabe god gulvplads ved fx at tage stuen i brug.

Krop, sanser og bevægelse

Mål:

- at børnene dagligt tilbydes fin- og grovmotoriske aktiviteter, samt udfordres individuelt og i forhold til alder, også mht. deres sanser
- at børnene opbygger en god kropsbevidsthed, både fysisk og psykisk
- at børnene oplever glæden ved at bruge deres krop, og deltager på hver deres niveau
- at børnene bliver mere og mere selvhjulpne
- at børnene lærer noget om sammenhængen mellem kost, motion og sundhed
- at børnene inden skolestart, mestrer de grundlæggende motoriske færdigheder for at begå sig

Vi når målet ved:

- at vi skaber udfordrende og alsidige fysiske rammer, både ude og inde
- at vi arbejder med opmærksomhedstræning og materialet "Fri for mobberi"
- at vi som rollemodeller altid udviser glæde ved bevægelseslege
- at vi løbende udfordrer, guider og støtter op om hver enkelt barns motoriske udvikling
- at vi opmuntrer og støtter børnene i at blive selvhjulpne, især ved toiletbesøg og af- og påklædning
- at vi løbende arbejder med emner om kost, motion og sundhed, og italesætter sammenhængen
- at vi opmuntrer og støtter børnene i at øve sig og øge deres udholdenhed i forbindelse med at opøve konkrete skolerelaterede færdigheder

Vi gør det i hverdagen når:

- vi giver tid til børnenes egen leg og supplerer fx. med div. effekter eller nye idéer de kan bruge
- vi tilbyder både strukturerede og ustrukturerede aktiviteter, hvor vi sørger for at børnene bliver udfordret og opmuntret til bevægelse og stimuleret sanseligt, på mange forskellige måder.
Finmotorisk: fx tegne/male, lægge puslespil, lege med perler, klippe/klistre, kimsleg, udklædning, værkstedsaktiviteter, finde smådyr, og tegne med kridt
Grovmotorisk: fx musik og dans i soverummet, tumleleg i puderummet, rytmikforløb, cykle, spille bold, løbe, balancegang og klatre i træer
- vi træner opmærksomheden på vores krop, fx små åndedrætsøvelser eller massage 2 og 2
- vi gennem egen glæde opfordrer børnene til at deltage, fx i samlingen eller ved fangelege, gemmelege og boldspil udendørs
- vi generelt er opmærksomme på hvad det enkelte barn interesserer sig for at lære, samt om der er noget der kunne være godt for barnet at øve sig på
- vi giver god tid til, at børnene selv øver sig dagligt i at mestre af- og påklædning
- vi lærer børnene at vaske hænder og giver anvisninger så de selv kan klare toiletbesøg på sigt
- vi ca. en gang om måneden har maddag og inddrager børnene i madlavningen, samt taler om de ingredienser der er brugt
- vi i trygge rammer, lader børnene under anvisning/opmuntring prøve selv i lidt længere tid end de mener de kan, fx færdiggøre en opgave helt eller tage bukserne ud over støvlerne, og begynder at gå længere ture med førskolegruppen end de er vant til på andre fællesture

Natur, udeliv og science

I Børnehuset er uderummet meget vigtigt. Vi er ude hver dag trods vejret og har båltag en gang om ugen. Vi ønsker at børnene opnår kendskab til naturens gang og sammenhæng, og samtidig lærer at passe på den. I den forbindelse har vi fået tildelt det grønne "Spirerflag" fra Friluftsrådet.

Læringsmiljø:

Vi har gode udendørsfaciliteter med bl.a. højt græs, en å, væltede træer og stubbe, hvor børnene har rig mulighed for at kunne undersøge dyr- og plantelivet og ofte opnå succes med at finde smådyr. Børnene er med til at passe vores køkkenhave og hønsesold, og de kan opleve hvordan det foregår under en slagting og herefter være med til at undersøge dyrenes anatomi (og smag).

Vi er meget bevidste om vores funktion som rollemodeller, og går med på børnenes undren samt undersøgelse af dyrene. Vi har forstørrelsesglas, luppe og bestemmelsesdug børnene kan bruge og har naturplakater hængende i børnehøjde indendørs.

Vi deltager i kurser gennem Grønne spirer og får ny inspiration til aktiviteter med børnene.

På vores koloni vægter vi bl.a. muligheden for at gå til stranden meget højt.

I perioder laver vi mindre naturvidenskabelige forsøg, hvor børnene bl.a. får erfaring med materialekendskab samt begreberne kulde/varme, tung/let, og flyde/synke.

Natur, udeliv og science

Mål:

- at børnene bliver bekendt med de fire årstider
- at børnene gør brug af naturen som grobund for hverdagens leg og fantasi
- at børnene lærer om, og udviser respekt og forståelse for natur og miljø
- at børnene gør sig mange erfaringer i og med naturen, bl.a. som spisekammer
- at børnene kan genkende og sætte navn på forskellige materialer, dyr og planter fra naturen
- at børnene præsenteres for små forsøg og fakta viden

Vi når målet ved:

- at vi skærper børnenes opmærksomhed for de skiftende vejrtyper og naturens udseende hen over året, og bruger årstiderne til at skabe traditioner
- at vi prioriterer og støtter op om børnenes udeliv i hverdagen
- at vi er rollemønstre når vi færdes i og behandler naturen på en hensynsfuld måde, samt fortæller om naturens ressourcer og sammenhænge
- at vi giver tid til fordybelse og lader børnene kigge på, føle, smage og lugte til, lege i, og undre sig over naturen. Både på ture og i hverdagen på legepladsen
- at vi benævner og fortæller om de ting børnene viser os, eller vi finder sammen
- at vi bl.a. benytter fagbøger, I-Pad og billeder til naturformidling, samt materiale fra Grønne spirer

Vi gør det i hverdagen når:

- vi lægger vægt på udeliv i al slags vejr, så børnene gennem deres sanser kan opnå kendskab til årstidernes skift, fx ved at gå en tur i nærområdet, en "skovtur" på legepladsen, hvor vi spiser madpakker på tæpper, når vi kælker om vinteren eller leger med vand om sommeren
- vi forbereder vores traditioner gennem fx at lave lygter til lygtefesten, indsamler materiale og laver dekorationer til jul, sørger for påske, laver spireforsøg om foråret, samt laver græskar suppe til græskarfesten om efteråret
- vi lader børnene benytte de ting de finder af naturmaterialer på legepladsen i deres lege, laver div. udsmykninger med naturens materialer, lader børnene klatre i træerne og lege i vandpytter, samt giver dem mulighed for at blive godt beskidte
- vi udviser respekt for naturen og forventer det samme af børnene, når vi sorterer vores affald ved måltiderne, og når vi sammen med børnene undersøger dyre- og planteliv og sætter dyrene varsomt tilbage til deres levested igen
- vi arbejder med "fra jord til bord", når vi inddrager børnene i vores båltag, dyrker og høster fra køkkenhaven, fodrer vores høns med det grønne affald og samler æg ind, samt følger hønsenes liv og ser dem blive slagtet
- vi understøtter børnenes nysgerrighed og giver dem viden i form af fakta om fx bænkebidere eller mariehønen, samt har opsat insekthoteller
- vi arbejder løbende med aktiviteter der underbygger vores medlemskab af "Grønne spirer"

Kultur, æstetik og fællesskaber

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Gennem mødet med andre udtryksformer, ved at stifte bekendtskab med andre måder at leve på og andre værdier, udfoldes børnene til hele nysgerrige og tolerante mennesker.

Læringsmiljø:

Et særkende for Børnehuset er at vi som en afdeling af Sdr. Jernløse Lilleskole, i høj grad har mulighed for at skabe en kultur med børnefællesskaber på tværs af alder. De yngste får rollemodeller at spejle sig i, og de ældste udviser stor omsorg for de yngste. I forskellige aktiviteter, bringes børnene sammen på tværs af børnehave og skole, fx ved teaterforestillinger, højtæsningsforløb eller ved hjælpfunktion i garderoben. Herved opstår mange gode relationer, hvilket fremmer en god og mere tryk overgang til skolen.

Vi har udklædningstøj, musik i soverummet, papir og tegneredskaber i børnehøjde, mindre rum med mulighed for ro til rollelege, værkstedsdage og rytmik i mindre grupper, fællessang hver dag til samling, samt en stor legeplads med mange muligheder for at inddrage ting fra naturen i lege.

I løbet af året værdsætter vi arbejdet med at holde vores traditioner i hævd. Dette skaber genkendelse for børnene og giver dem en fornemmelse af, at traditioner er med til at skabe fællesskab og glæde.

Kultur, æstetik og fællesskaber

Mål:

- at børnene bliver indført i den danske kultur og danske traditioner
- at børnene formår at udtrykke sig kulturelt sammen med andre
- at børnene opnår viden og forståelse for forskellige kulturer, og heraf lærer at respektere dem
- at børnene får mulighed for at arbejde med et varieret tilbud af materialer
- at børnene får nogle kulturelle oplevelser i og uden for institutionen
- at børnene får en fornemmelse for, og deltager i Børnehusets traditioner

Vi når målet ved:

- at vi fx fortæller om grunden til/historien bag de højtider og traditioner vi fejrer
- at give plads til børnenes egen måde at udtrykke sig på i legen, men også ved strukturerede aktiviteter
- at tale om den mangfoldighed der er i verden mht. måder at leve på
- at vi sørger for et varieret tilbud af strukturerede aktiviteter, men også følger børnenes idéer
- at vi arbejder med rytmik, musik og drama
- vi værner om Børnehusets traditioner og målretter aktiviteter der passer hertil

Det gør vi i hverdagen når:

- vi bl.a. holder fødselsdag og fejrer de forskellige højtider
- vi fx er publikum til børnenes små forestillinger i klæd-ud-tøj, eller når førskolebørnene optræder til sommerfesten
- vi lader børnene fortælle om oplevelser de har haft, på rejser til andre lande, eller ved at tale om de forskellige lande børnenes forældre eller bedsteforældre kommer fra
- vi fx har maleprojekter, klippe/klistre aktiviteter, stiller modellervoks frem, laver perlekæder, eller ting af naturmaterialer
- vi fx selv laver dukketeater for børnene, har rytmik i mindre grupper, synger til samling, ser udstillinger/teater på Lilleskolen, ser professionelt teater, hører koncerter eller går i kirke til jul
- vi holder samling og taler om baggrunden for vores traditioner og højtider, hvorefter vi fx klipper fastelavns-, påske- og julepynt, holder temauger, eller bager og pynter op til fest

4. Arbejdet med børn i udsatte positioner

Alsidig personlig udvikling:

Der er mange måder at arbejde med børn i udsatte positioner på, når det gælder om deres personlige udvikling. Ofte handler problematikken om, at barnet kan have svært ved selv at sætte grænser og forstå andres, eller at det skal have opbygget en ny selvindsigt, så barnet bliver mere positiv opmærksom på egen kunnen og formåen i forskellige sammenhæng.

Social udvikling:

Da deltagelse i sociale fællesskaber er helt central for børns udvikling, kan børn i udsatte positioner få langt sværere vilkår for at udvikle sig end andre børn. I sociale sammenhænge kan et barn i udsat position udvise uhensigtsmæssig adfærd, når barnet overskrider andre børns/voksnes grænser ved fx at slå, sparke eller tage de ting de andre børn leger med. Dette ses ofte i situationer, hvor barnet kan have svært ved at tackle samværet omkring en aktivitet eller komme godt med ind i en leg, hvilket kan gøre at de andre børn nægter barnet at deltage overhovedet.

I sådanne tilfælde er det vigtigt at vi på baggrund af iagttagelser, søger efter barnets "gode grund" til at handle som det gør. Herefter kan vi i samarbejde med forældrene yderligere afdække problemstillingen, så vi kan yde en ekstra indsats for at afhjælpe barnets situation.

En indsats kan fx være at hjælpe barnet med at tage god kontakt til de andre børn, eller aflede barnet ved at etablere en aktivitet/ny leg, for at tiltrække andre børn i stedet for.

Vi kan arbejde med særligt fokus i kortere eller længere perioder, og har nogle gange brug for ekstern ekspertise i form af samarbejde med Børneindsatsen (Holbæk kommune).

Vi har mulighed for at barnet opøver sociale relationer i mindre grupper, for siden at overføre læringen/erfaringen til den store gruppe. Andre gange handler det om at forberede barnet i de mange overgange der er i løbet af en dag, så barnet får tid til at omstille sig fra den ene aktivitet til den næste. Vi har altid et samarbejde i gang med barnets forældre, omkring den ekstra målrettede indsats.

Kommunikation og sprog:

Vi er opmærksomme på at fremme alle børns sproglige udvikling, og sørger for alle børn på deres forskellige niveauer, kan deltage aktivt i vores daglige samling, ud fra den sproglige kompetence de har. Vi husker at give børnene 2 valgmuligheder i de situationer, hvor deres usikkerhed giver sig udtryk i en tøven, fx. *er det en pære eller en appelsin?, er bilen rød eller blå?, skar du agurk eller banan ud?*

Alle børn i alderen 2,10 - 3,2 år sprogscreens. Ud fra resultatet, arbejder vi efterfølgende med sprogstimulering enten generelt i huset, i vores interne sproggruppe styret af den sprogansvarlige pædagog, eller gennem indstilling til kommunens talepædagog. Altid i samarbejde med barnets forældre.

Ved småfejl i barnets udtale, gentager vi med korrekt og tydelig udtale, så barnet hører de korrekte ord og sætninger mange gange. Derudover rådgiver vi os med kommunens talepædagog, så indsatsen målrettes det enkelte barns behov.

Vi sørger for, at nogle lege igangsættes og guides af de voksne, men drives og udvikles af børnene. Hvor alle hjælpes til at deltage – de sprogsvage lidt mere end de stærke.

Krop, sanser og bevægelse:

Vurderer vi at et barn udfordres motorisk i en sådan grad, at vi har behov for anden ekspertise, kan vi købe os til motorisk screening af motorikkonsulent, efter samtale med forældrene. Arbejdet omkring opfølgning/træning på baggrund af den udarbejdede rapport, sker i samarbejde med forældrene, samt gennem særligt tilrettelagt forløb i mindre gruppe i institutionen. Desuden integreres nogle af øvelserne under samling for hele børnegruppen, hvis det kan lade sig gøre.

Omkring sansemotoriske problemstillinger, anvender vi TrasMo materialet for at registrere barnets færdigheder. Ud fra resultatet vurderes om vi har behov for ekstern ekspertise, eller om vi internt gennem arbejdet med fx opmærksomhedstræningsforløb i mindre grupper, selv kan støtte op omkring barnets videre udvikling.

Natur, udeliv og science:

Ofte medvirker den gode plads i naturen til, at børn i udsatte positioner lettere kan indgå i fællesskaber med andre børn, da naturen byder på en mangfoldighed af interessefeltter. I vores nærområde kan alle børn fx garanteres, at få succes med at finde dyr om foråret, uden at skulle yde en kæmpe indsats. Naturen oplever vi generelt giver alle børn en god mulighed for, at udfolde sig på det niveau de er. Er de fx usikre på at færdes i skoven, handler det oftest mere om krop og bevægelse.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Vi er opmærksomme på, at der kan være børn som har svært ved at udtrykke sig kulturelt, fx i form af at "være på", eller føle sig presset ved at skulle udføre en given opgave. Men generelt oplever vi, at børn i udsatte positioner, ofte kan opmuntres og støttes i, at udvikle sig inden for den kulturelle ramme. Her kan barnets fantasi og kreative side komme til udtryk, og kompensere for det barnet finder svært, da der ofte er mange måder at gøre tingene "rigtigt" på.

5. Dokumentation

Vi arbejder løbende med dokumentation af den daglige praksis, i form af:

- opslag med tekst og billeder,
- børnenes egne mapper,
- mundtlige fortællinger,
- aktivitetsplaner,
- div. små udstillinger og børnenes optræden,
- pressemeddelelser,
- beskrivelser af oplevelser og iagttagelser

Uddybende forstår og anvender vi bl.a. de forskellige dokumentationsformer således:

Den dialogiske dokumentation	Den skriftlige dokumentation	Den visuelle dokumentation
- sker i forældresamarbejdet fx ved den mundtlige overlevering, når barnet afleveres eller hentes i institutionen, på forældremøder eller i samtaler omkring det enkelte barn. Desuden i det daglige interne samarbejde fx ved faglig videndeling og i den daglige samarbejdsdialog.	- anvendes når vi laver div. opslag, fx månedskalender. Når vi skriver på Intra, udarbejder læreplaner, i arbejdet med evalueringer samt når vi udarbejder handleplaner omkring bekymringer vedr. et barn. Vi bruger skriftlig dokumentation til at synliggøre de faglige overvejelser bag vores pædagogiske handlinger.	- bruger vi fx, når vi tager billeder til opslag eller børnenes egne mapper. Den visuelle dokumentation bruges oftest til at synliggøre vores pædagogiske interventioner eller handlinger.

6. Evaluering

Med inspiration fra Danmarks evalueringsinstitut, har vi udarbejdet et internt dokument, som vi anvender ved evaluering. Evalueringer skal ses som en systematisk vurdering af, om de anvendte metoder og aktiviteter vi benytter, bidrager til at indfri de opstillede mål. Altså kort sagt: *hvad er effekten af vores arbejde med børnene.*

I Børnehuset anvender vi vores interne dokument min. 3 gange årligt, gerne i forbindelse med en emneuge. Ellers foretager vi løbende mindre evalueringer på vores personalemøder, ud fra fælles refleksioner, så dagligdagens aktiviteter hurtigt kan korrigeres efter behov.

Hvert 3. år vil vi benytte resultaterne fra børnenes miljøvurdering til, at foretage en grundig evaluering set i lyset af børneperspektivet.

På kontoret har vi en særskilt mappe med vores dokumentationsmateriale og evalueringer.